

Nr 56.

Av herrar Domö och Näsgård, *om beredande av möjlighet att mellan olika år utjämna beskattningen av inkomster av skogsbruk.*

Frågan om rätt till avsättning till investeringsfonder för jordbruket och skogsbruket var föremål för behandling redan vid 1944 års riksdag, då man i motionerna I: 61 och II: 92 yrkade att riksdagen måtte anhålla om utredning rörande omarbetning och utvidgning av lagstiftningen om investeringsfonder, i syfte bl. a. att bereda möjlighet för de inom skogsindustrien verk samma företagen att upplägga investeringsfonder för framtida skogsvårdsarbeten samt att införa rätt till skattefria avsättningar för framtida investeringar även för jordbrukare. I motion I: 170 vid 1945 års riksdag yrkades likaledes skyndsamt utredning och förslag till sådan ändring i investeringslagstiftningen att rätt till avdrag för avsättning skulle tillkomma även jordbruk. I de likalydande motionerna I: 231 och II: 345 vid 1947 års riksdag samt i motionerna I: 226, I: 185 och II: 300 vid 1948 års riksdag togs frågan åter upp till behandling. I de två sista motionerna yrkades dessutom att förordningen om investeringsfonder skulle utsträckas att omfatta även fysiska personer. Därtill har frågan föranlett ett flertal interpellationer och enkla frågor under 1948 och 1950 års riksdagar.

Såväl 1944 som 1947 års bevillningsutskott ha i sina respektive utlåtanden över motionerna uttalat önskvärdheten av att lagstiftningen om investeringsfonder utsträckes att omfatta förvärvskällorna jordbruk och skogsbruk, och 1948 års bevillningsutskott tillstyrkte motionärernas hemställan om utredning.

Frågan om investeringsfonder för jord- och skogsbruk är sålunda ett spörsmål som tidigare beaktats utan att ett positivt resultat härvid uppnåts.

Rätten till avdrag för avsättning till investeringsfond innebär i huvudsak, att avdragsrätt får tillgodogöras på ett tidigare år än eljest skolat ske. I vissa fall kan emellertid fond få tagas i anspråk även för sådana ändamål, som eljest icke skulle föranleda avdragsrätt vid taxering.

Det har gentemot förslaget att inrätta investeringsfonder inom förvärvskällan jordbruksfastighet bl. a. anförts att rätten till fondavsättning bör förbehållas dem som ha ordnad bokföring. Man har nämligen i bokföringskyldigheten sett den enda garantien för att medel icke skulle komma att undandragas beskattning. Det torde emellertid vara möjligt att på andra

vägar nå samma resultat som ett införande av investeringsfonder skulle innebära, utan att den nödvändiga säkerheten för att några medel icke komma att bli undandragna beskattning eftersättes.

Sålunda kan man tänka sig en avsättning av medel å särskilt spärrat konto i bank. Belopp som den skattskyldige insätter å dylikt konto, skall denne vid beräkning av inkomst av jordbruksfastighet få avdraga. Över de innestående medlen skall den skattskyldige äga fri dispositionsrätt, men banken skall vara skyldig att till taxeringsmyndigheterna anmäla de uttag som verkställas. Härigenom blir kontrollen att uttagna medel, som således få upptagas såsom inkomst under uttagningsåret, bli beskattade fullt be-tryggande. Skulle emellertid icke medlen uttagas inom en tidsperiod av exempelvis 5 år bör stipuleras, att de automatiskt upptagas till beskattning efter femårsperiodens utgång.

Man skulle med ett dylikt system åstadkomma att en skattskyldig, som visst år haft en särskilt hög inkomst, fick möjlighet att fördela denna sin inkomst på flera år och därigenom få en sammanlagt mindre skatt. Detta tillvägagångssätt torde även vara det principiellt riktiga.

Till stöd för införande av en rätt att avsätta medel å spärrat konto kan man för skogsbrukets del anföra såväl konjunkturpolitiska som skattemässiga skäl. En avsättning av medel vilka influtit under en högkonjunktur skulle således i en lågkonjunktur kunna användas i skogsbruket till skogsvårdande och andra arbeten. Härigenom skulle man få ett verksamt medel för åstadkommande av viss utjämning av sysselsättningen under hög- och lågkonjunktur.

De skattemässiga skälen äro emellertid de tyngst vägande. Den starka progressiviteten vid den statliga beskattningen drabbar skogsägarna synnerligen hårt. På ett mycket stort antal enskilda fastigheter av bondeskogsnatur kan på grund av skogsskiftenas belägenhet och form avverkning till avsalu icke ske årligen. Skogen måste i stället sparas under ett antal år för att större uttag därefter skall kunna göras. Härigenom komma dels de arbeten, som efter avverkningar normalt utföras för återväxtens tryggande och som lagligen åvila skogsägaren, och dels andra skogsvårdande arbeten till stor del att utföras under de år då någon avverkning icke skett. Skogsägaren mister härigenom möjligheten att verkställa de avdrag från inkomsten av skogsbruket som rätteligen bort få göras för kostnader för dylika arbeten, varigenom han blir alltför hårt beskattad under avverkningsåret.

Den starka skatteprogressiviteten och skattetryckets allmänna höjd ha även ogynnsamma inverknings på annat sätt. Sålunda tillföras skogsägarna för närvarande genom den kraftiga prisstegringen på skogsprodukter betydande inkomster vid försäljning av skog. Viss del av dessa inkomster användes till produktionens befrämjande eller förbättrande genom vidtagande av åtgärder för återväxtens säkerställande och andra skogsvårdande arbeten. Då emellertid dessa arbeten icke kunna utföras i obegränsad skala,

dels på grund av tekniska hinder och dels på grund av bristen på arbetskraft, komma de medel som nedläggas här icke att stå i naturlig proportion till de inkomster som skogsägaren erhåller genom sina skogsuttag. Det är sannolikt att ett stort antal av skogsägarna på grund av den höga skatt, som härigenom drabbar dem, underlåta att göra så stora skogsuttag som i och för sig vore lämpligt. En lagstiftning som uppammar ett dylikt förfarande är naturligtvis i nuvarande ekonomiska läge, då tillräckligt stora virkesuttag äro av synnerlig betydelse för upprätthållande av en hög export, föga tillfredsställande.

Det kan nämnas att angelägenheten av en utjämning mellan olika år beträffande beskattningen av skogsbrukets inkomster diskuterades redan i kommunalskatteberedningens betänkande år 1942 om inkomstbeskattningen av skogsbruk. Sålunda föreslogs där, att inkomst av skogsbruk i samband med fastighetsförsäljning i viss ordning skulle kunna fördelas med lika belopp å beskattningsåret och ett antal av de närmast föregående åren, högst 5, varvid den till tidigare år hänfödda inkomsten skulle beskattas enligt reglerna om efterbeskattning. Rätten till dylik fördelning skulle dock vara begränsad genom att icke till något år fick hänföras mindre belopp än 2 000 kronor. Beredningen ansåg även att det principiellt sett var lika angeläget att utjämna beskattningen i de fall, då sparad tillväxt på en gång tillgodogjordes genom uttag under innehavet, som då tillväxten tillgodogjordes genom fastighetens försäljning.

På grund av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t med beaktande av ovan anförda synpunkter skyndsamt måtte verkställa utredning och såvitt möjligt till årets riksdag framlägga förslag om sådan ändring i skattelagstiftningen att möjlighet skapas att mellan olika år utjämna beskattningen av skogsbrukets inkomster.

Stockholm den 22 januari 1951.

Fritiof Domö.

Bernhard Näsgård.
